

Γιώργος Σκαμπαρδώνης

«Και η φαντασία είναι μια πραγματικότητα»

MANIA ZOYSEH
zousimania@neaselida.news

«**Γ**ΡΑΦΕΙΣ ΜΕ όλο σου το είναι και όχι μόνο με τη νόηση, το ταλέντο ή την τεχνική. Συμμετέχει ό,τι πιο σκοτεινό και απροσπέλαστο έχει μέσα σου», εκμυστηρεύεται στη «Νέα Σελίδα» ο Γιώργος Σκαμπαρδώνης, ο οποίος, έπειτα από δέκα συλλογές διηγημάτων και πέντε μυθιστορήματα, για τα οποία έχει αποσπάσει τα σπουδαιότερα βραβεία, επιστρέφει στον θρίαμβο της μικρής φόρμας με το «Ντεπό». Με αφορμή αυτά τα 27 διηγήματα που κυκλοφορούν από τις εκδόσεις Πατάκη, ο συγγραφέας μάς μιλά για την έμπνευση και τη βάση που προϋπάρχει της γραφής, για τη δύσκολη πορεία, την απόλυτη αφοσίωση, την πυρετική παρατήρηση και τη διαρκή διαπάλη με τις λέξεις. Δεν παραλείπει δε να αποκαλύψει τις μεγάλες αγάπες, τις εμμονές και τα πάθη του αλλά και το ότι δεν μπορεί να ζήσει «χωρίς μεγάλες φιλίες αλλά και ευρύχωρη μοναχικότητα».

Γράφετε σε ένα από τα διηγήματα του «Ντεπό»: «Κάθε άνθρωπος ορίζεται κυρίως από ένα πράγμα: τον τόπο όπου γεννήθηκε και την καταγωγή του». Πόσο η δική σας καταγωγή και ο γενέθλιος τόπος υπήρξαν καθοριστικά για τον τρόπο που αντιλαμβάνεστε, ζείτε και παρατηρείτε τη ζωή;

Νομίζω ότι για όλους είναι καθοριστικό. Η παιδική ηλικία, η μνήμη, ο τόπος αλλά και η γλώσσα είναι τα βασικά στοιχεία της μνήμης. Και η μνήμη είναι η βάση της προσωπικότητας. Αλλά, βέβαια, οφείλει κανείς να ταξιδεύει διαρκώς, να συγκρίνει και να παρατηρεί. Αλ-

«Η παιδική ηλικία, η μνήμη, ο τόπος αλλά και η γλώσσα είναι τα βασικά στοιχεία της μνήμης. Και η μνήμη είναι η βάση της προσωπικότητας»

λιώς χάνει και τις πραγματικές διαστάσεις και την ουσία της πατρίδας, του γενέθλιου τόπου.

Τα κείμενα, οι περιγραφές, οι λέξεις και ο τρόπος της συγγραφής καταδεικνύουν έναν άνθρωπο με έντονες αγάπες, πάθη, εμμονές από τη λογοτεχνία έως και την ιστορία και τη μικροϊστορία, τη γοητευτική αφήγηση της ζωής των ανθρώπων. Ποιες είναι αυτές οι εμμονές και τα πάθη;

Εχω εμμονή με τη θάλασσα, πάθος για το σινεμά και τα ζώα (στο σπίτι έχω εφτά - τέσσερα σκυλιά και τρεις γάτες), αιώνια αγάπη για τη ζωγραφική και ροπή προς την κατάχρηση: καπνίζω αρκετά και το αλκοόλ δεν με δυσαρεστεί. Μου αρέσει επίσης να τριγυρίζω και να παρατηρώ τα πάντα. Ακόμη, δεν μπορώ να ζήσω χωρίς μεγάλες φιλίες αλλά και ευρύχωρη μοναχικότητα.

Πώς ο οίστρος γίνεται ιστορία;

Αυτή είναι η ερώτηση που περιέχει δυνάμει την πιο περίπλοκη απάντηση. Η οποία εντέλει είναι πάντα λειψή, γιατί γράφεις με όλο σου το είναι και όχι μόνο με τη νόηση, το ταλέντο ή την τεχνική. Συμμετέχει ό,τι πιο σκοτεινό και απροσπέλαστο έχει μέσα σου.

Τι είναι αυτό που σας ενδιαφέρει να παρακολουθείτε και να καταγράφετε στις ιστορίες σας;

Πώς μια αφήγηση μπορεί να γίνει αποκαλυπτική εκεί που κατά προφάνεια δεν υπάρχει τίποτα να ανακαλύψεις με την κοινή όραση. Πώς το άθυρμα, το μικρογεγονός, το ασήμαντο, το περίτρισμα μπορεί να εκραγεί και να αποδείξει το μέγεθος της ουσίας και της μοναξιάς μας.

Η λεπτομερής περιγραφή σας καταδεικνύει τον θρίαμβο της παρατηρητικότητας και τη λατρεία της όρασης, τη σχεδόν ηδονοβλεπτική αντιμετώπιση των πραγμάτων. Πώς συνυπάρχουν η πραγματικότητα και η φαντασία;

Και η φαντασία είναι μια πραγματικότητα. Αλλά και η πραγματικότητα προσλαμβάνεται με άπειρους τρόπους - αυτό είναι το δίδαγμα της ζωγραφικής ή του σινεμά. Όπως και της φιλοσοφίας. Όλα συνυπάρχουν,

Επειτα από δέκα συλλογές διηγημάτων και πέντε μυθιστορήματα, για τα οποία έχει αποσπάσει τα σπουδαιότερα βραβεία, ο Γιώργος Σκαμπαρδώνης επιστρέφει στον θρίαμβο της μικρής φόρμας με το «Ντεπό»

μαζί και η επινόηση. Το μάγμα που προκύπτει κάθε φορά και με έναν μοναδικό τρόπο εκφοράς κάνει τη διαφορά.

Εμφανείς είναι επίσης η πίστη και η αγάπη σας στον άνθρωπο, στις αντοχές του, στα βάσανά του. Πόσο οι ιστορίες σας είναι «επιδέξια, πολύπλοκα θέματα» και πόσο αληθινοί άνθρωποι και ζωές;

Το υπάρχουν και η φαντασία συγκατακτούν. Μόνη πραγματικό-

τητα του κειμένου είναι το ίδιο το κείμενο.

Τι ψάχνετε στη λογοτεχνία σας; Μήπως «εκείνη τη γυναίκα που ξέρι από οδύνη, από μαχαιριά και πώς να ζυμώνει ψωμί»;

Ψάχνω να δω τη βαθύτερη ανθρώπινη κατάσταση στις πολλαπλές εκδοχές της. Η γυναίκα ενυπάρχει ως βασικός πόλος, αν και συχνά στα κείμενά μου είναι αρκετά κρυμμένη ή μεταμφιέζεται διαρκώς.

ΕΛΕΝΑ ΦΕΡΡΑΝΤΕ
η ιστορία
της χαμένης κόρης

Η ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΝΑΠΟΛΗΣ

Η Ελενα Φερράντε επιστρέφει

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ φαινόμενο που εκτοξεύτηκε λόγω του μυστηρίου με το οποίο η συγγραφέας περιβάλλει την ταυτότητά της; Εκδοτικό δημιούργημα ή εντυπωσιακή αφήγηση, που έχει καταφέρει να γοητεύσει το διεθνές αναγνωστικό κοινό;

Η Ελενα Φερράντε, που κανείς έως τώρα δεν έχει δει το πρόσωπό της, έχει καταφέρει να δημιουργήσει έναν προσωπικό θρύλο, εκτοξεύοντας τα βιβλία της στις πρώτες θέσεις των best sellers.

Η περίφημη «Τετραλογία της Νάπολης», που στα ελληνικά κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη σε μετάφραση Δήμητρας Δόση, είναι μια πολυδιάστατη σάγκα, που αφηγείται τη ζωή δύο γυναικών σε μια φτωχογειτονιά της Νάπολης από τις αρχές της δεκαετίας του '50 μέχρι τις μέρες μας, με φόντο τις κοινωνικές - ιστορικές αλλαγές.

Στην Ιταλία, αν και το φαινόμενο Φερράντε δεν ακολουθεί τους καταϊγιστικούς ρυθμούς ανάπτυξης του εξωτερικού, συζητείται ότι πίσω από το ψευδώνυμο κρύβεται η μεταφράστρια και δοκιμογράφος Ανίτα Ράγια ή ο μυθιστοριογράφος σύζυγός της, Ντομένικο Στάρνونه, ή ακόμη και η καθηγήτρια Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Νάπολης, Μαρτσέλα Μάρμο.

Ο τέταρτος τόμος

Λίγες μέρες προτού κυκλοφορήσει στα ελληνικά ο τέταρτος τόμος της σειράς, με τίτλο «Η ιστορία της χαμένης κόρης», έχει αρχίσει η διαδικασία επιλογής για τους ηθοποιούς που θα ενσαρκώσουν τους πρωταγωνιστές στην τηλεοπτική μεταφορά της τετραλογίας σε 32 επεισόδια.

Μέσα στο φθινόπωρο θα παιχτεί και η πρώτη ταινία docu-film που έχει γυριστεί σε Αμερική και Ιταλία με σκηνοθέτη τον Saverio Costanzo, ενώ την περσινή σεζόν στο Theatre Kingston του Λονδίνου ανέβηκε θεατρική παράσταση σε σκηνοθεσία Melly Still και πρωταγωνίστριες τις Niamh Cusack και Catherine McCormack.

Στην ερώτηση εάν για τη διάδοση του βιβλίου παίζει ρόλο η μυθολογία της συγγραφέως χωρίς πρόσωπο ή η λογοτεχνική αξία του, η μεταφράστριά του, Δήμητρα Δόση, απαντά ότι, μετά τον περσινό ντόρο της δήθεν αποκάλυψης της ταυτότητας της Φερράντε από τον δημοσιογράφο Κλαούντιο Γκάτι, θα έπρεπε ο μύθος να έχει καταρρεύσει, ωστόσο γίνεται το ακριβώς αντίθετο.